

ALGUNS CAPVESPRES DE NOVEMBRE, els llums de la ciutat de Porto llisquen al nostre voltant, traçant en l'aire l'esbós d'un arbre de Nadal. De tornada a casa, en Gustavo Malafaia conduïa un Beetle, un escarabat blanc en la nova versió que Volkswagen va fer d'aquest model.

Eren dos quarts de set de la tarda i el *Beetle* planava com un colom per l'avinguda de Boavista, cap a occident. Però abans d'arribar al barri de Foz, on desembocava el riu, girà a la dreta cap al carrer de São João de Brito. Fou llavors que sonà el mòbil: es va sentir un repic eteri. En Gustavo va aparcar en doble fila, molt a prop de casa. A la pantalla s'hi llegia "Susana" i la cara d'en Malafaia s'obrí del tot en un gran somriure.

—Ei, estàs bé?

—No, no estic gens bé, noi —la Susana el tractava de "noi" tot i que eren de la mateixa edat—. Ha passat una cosa horrible. Ni t'ho imagines. Ets a casa?

—Què ha estat?

—No t'ho puc explicar per telèfon. Necessito parlar amb tu en un lloc segur. Ets a casa?

—Hi estic arribant.

—D'aquí a mitja hora hi seré.

De sobte va aparèixer un lloc, ben davant del seu edifici. En Gustavo aparcà d'una revolada, amb la voracitat d'un gos que rosega un os. En sortir del cotxe hi va haver un remolí de reflexos en el vidre de la finestra de la porta, i al mig de tota aquesta brillantor es va veure la cara de qui acabava d'arribar: tenia una pell daurada i els cabells rossos, rinxolat. Tenia uns grans ulls blaus i tot sovint un somriure li embruixava els llavis gruixuts. Al cap, al costat dret, s'hi veia el gargot d'una cicatriu.

Bon edifici, aquest on viu. Els marbres de l'entrada àmplia recorden als del palau de justícia. Mentre puja amb l'ascensor cap al setè, la mitja alçada i la magror d'en Gustavo Malafaia es reflecteixen al mirall. Porta unes sabates nàutiques, de color beix, uns texans i una samarreta curta taronja. Vaja, una roba d'estiu en ple mes de novembre. Així, en general, en Malafaia emana aquell aspecte d'adolescent etern que caracteritza alguns homes a la trentena.

Quan surt de l'ascensor una bossa que du a la mà pega contra la porta que corre. És una bossa de plàstic del supermercat amb bistecs de vedella i un paquet groc de nata líquida Parmalat. Sempre que les coses li van malament aquest home fa el possible perquè el món torni a ser ràpidament una festa. Per això, després de les amargors del dia, ha passat per un supermercat decidit a oferir-se a si mateix, a l'hora de sopar, el seu plat preferit: un bistec amb nata.

En obrir la porta del setè esquerre, l'embull de les mans amb les claus li remarca el cansament. En Gustavo entra a la sala i es deixa caure al seu moble preferit, un puf vermell que sospira profundament en acollir el cos del nostre home. Fluctuant mentre està assegut recorda que aquest dia 2 de novembre de 2010, dimarts, ha fet bon temps. I que al final de la tarda, quan el món es balancejava en aquella hora envernissada de l'arribada de la nit, una hora en què els carrers i les places esdevenen constel·lacions, s'ha produït el sobresalt de la trucada de la Susana.

Què hauria passat?

Amb l'aquarel·la d'un somriure, en Malafaia ha recordat la seva amiga. S'havien conegut feia molts anys a l'institut Antonio Nobre. Ella vestia de negre, rebentant el terra amb unes botes violentament vermelles. La Susana equilibrava l'ànima col·leccionant pírcings. Era la reina de les tenebres del desè curs, la vampiressa, com l'anomenaven les noies fines d'Antas. Realment, molt blanca, amb pigues revolucionant-li la cara, els cabells rojos i uns ulls negres evaporats en distraccions tenebroses, recordava un personatge de dibuixos animats. En realitat la Susana pertanyia a una família molt rica, els Cunha Guedes, propietaris de la Veneciana, una fàbrica de pastes i galetes, un d'aquests emblemes comercials que ens fonen de nostàlgia, com els supositoris Vilardell o les pastilles del doctor Andreu. Els pares tenien un casalot a l'avinguda Marechal Gomes da Costa. Era filla única, però des de feia molts anys vivia en un pis del carrer de Breyner, heretat, i intentava distanciar-se de la família. A la noia no li agradaven gens els pergamins burgesos. Si algú li'n parlava s'enfurismava com si li haguessin clavat un tret amb una bala de plata beneïda.

En Malafaia havia estudiat informàtica, però no s'havia llicenciat perquè havia trobat feina. Era un d'aquests tipus a qui eternament li falten tres assignatures per acabar la carrera. Pel que fa a la Susana, s'havia matriculat a filosofia i després a història de l'art, això abans d'inclinar-se pels estudis portuguesos. No havia acabat res del que havia començat. Ara havia iniciat els estudis de cinema a la Universitat de Beira Interior. Tots dos havien après llengües perquè els agradava viatjar, i un idioma sempre és la meitat d'un mapa. En fi, els dos havien envellit sense deixar de ser adolescents.

Amb els anys, ella havia simplificat la coreografia personal de pírcings, ja que l'excés de ferralla radical en una dona a punt d'entrar a la mitjana edat és tan ridícul com el diluvi d'anells a les mans grassonetes de les senyores convencionals. La quincalla que exhibia en el cos s'havia reduït a dues aracades: una estrelleta al costat dret del nas, i una calavera

d'argent a l'orella esquerra. Arreberat al puf vermell de la sala, en Malafai va recordar les converses estranyes de l'amiga, que sempre escoltava amb un somriure. La Susana era d'aquestes persones que necessiten descarregar l'ànima en els altres per recollir-se en si mateixes.

En Gustavo es va aixecar mentre sentia a les cames aquell núvol dels dies infeliços. Agafà la bossa del supermercat i va anar cap a la cuina. Va posar sobre la taula la safata de poli-estirè on hi havia els bistecs embalats, que feien un somriure vermellenc a en Gustavo. Al costat hi va col·locar el paquet groc de la nata líquida. Quan una persona sent la tristesa a prop compra més coses de les que necessita. Els quatre bistecs eren suficients per a ell i l'amiga. Soparien junts.

Fou llavors que va notar al seu voltant el fred de la casa. Havia llogat l'apartament moblat tres anys enrere i sempre havia mantingut amb aquell espai la mateixa relació distreta que mantenia amb els aeroports. Es tractava d'un pis petit, amb una única habitació on hi havia un llit que era un congelador: els llençols sempre estaven freds, a una temperatura de cova, i quan algú s'ajecia s'encongia del tot, en una bola de calor, fonent a poc a poc la neu del llit. Més enllà hi havia un armari, les portes del qual s'obrien grinyolant.

A la sala, en Gustavo havia col·locat sobre la taula totes les andròmines del seu equip informàtic: la pantalla, el teclat, la caixa de l'ordinador, es veien embolicats en una tela d'aranya de cables i accessoris. També hi havia un d'aquests sofàs deseparats, típics de les cases llogades: l'estampat era lila. Feliçment, tenia el puf vermell, situat davant d'una fràgil prestatgeria on hi havia una petita televisió, molt vella, que irradiava imatges borroses.

La sala s'obria cap a un balcó i a en Gustavo li agradava aquesta breu prestatgeria de vols contemplats. Després d'un ràpid instant de lluita grecoromana amb els tancaments d'alumini, s'accedia a aquell balcó i es veia, els dies de sol, una claror metàl·lica al fons: l'Atlàntic emmirallant-se al cel. Es distingia,

al costat esquerre, el trànsit de l'avinguda de Boavista que a la nit brillava com focs artificials. Si es girava cap a dins, el bany, folrat de rajoles vermelles, era una al·lucinació, al contrari que la cuina, on tot lluïa: fred, blanc, espurnejant.

Com que l'amiga no venia, en Gustavo va seure davant l'ordinador. Va començar a treballar lentament. Es va dedicar a la seva gran passió d'aquells dies: viatjar. Internet li servia per decidir destinacions, calcular preus, programar rutes. En el fons es tractava d'una autèntica carta de navegació. Feia poca estona que havia tornat a casa amb l'ànima matxucada i li semblava que la millor solució seria partir. Anys enrere, en Malafaia havia passat per diverses capitals europees amb una motxilla a l'espatlla: l'envoltaren espirals de coloms a la veneciana plaça de Sant Marc; a Florència va sentir la tendresa del sol de la Toscana i París havia estat un bell calidoscopi de grisos blavosos.

Amb tot, ara només hi havia pressupost per una volta portuguesa. Estava interessat en la Serra do Açor, al centre del país, un d'aquests llocs oblidats per tothom. Divagant per la xarxa va veure muntanyes verdes i racons encallats en llacunes de silenci. De sobte, li va aparèixer una casa de turisme rural, prop d'Arganil, les imatges de la qual el varen sorprendre. Es deia Quinta do Pombal, era una antiga masia feta de pedra, de finestretes tímides, amb les portes de fusta pintades de vermell i porxades ornades amb plantes. L'heura creixia per les parets, en una carícia enamorada. A les teules hi reposava un verdet filosòfic. Al fons d'un camp hi corria un rierol amb la discreció d'aquelles flors que es deixen entre les pàgines d'un llibre. I dalt d'un turó, no gaire lluny de la casa, hi havia una església romànica. En Gustavo va gravar en el seu mòbil el número del propietari, l'Emanuel Silva.

Després es va deixar anar admirant l'única imatge amb què havia decorat les parets de la sala: una fotografia de coloms feta a Venècia. Recordava haver caminat per una placeta d'aquestes que el laberint venecià té en el seu tapís de carrerons, ponts i

canals. De sobte, la felicitat li vibrà a les cames de tal manera que es va posar a córrer en direcció a uns coloms. Amb un batre d'ales s'escamparen en totes direccions i fou llavors que en Gustavo va disparar la càmera. Quan mirà la imatge no sabia dir si havia captat les aus o si al final havia fotografiat la seva pròpia ànima.

Fidel a si mateixa, la Susana no arribava. Feia molt que havia passat la mitja hora. Eren dos quarts de deu i la foscor de la nit havia refrescat els vidres de les portes corredisses del balcó. En Gustavo es va aixecar, va entrar a la cuina, obrí la safata dels bistecs. Al final soparia sol. Va untar la paella amb oli, tot notant com es calmava amb la serenitat d'aquella tasca.

Quan obria el paquet groc de la crema de llet el pis va tremolar amb el repic de la campaneta. En Malafaia va somriure: fent tard com sempre, perduda en el caos que era ella mateixa, allí hi havia la Susana. A la petita pantalla de l'interfon pot albirar el rostre de l'amiga; els ulls negres eren el que més espantava en la cara de qui acabava d'arribar. I aquella nit semblaven més dilatats que mai. Després hi havia els cabells rojos, encenent el seu cap.

—Obre ràpid, Gustavo, soc jo.

I ell, prement un botó, obrí l'entrada de l'edifici i després la de l'apartament. Va quedar-se davant la solitud del replà mentre l'ascensor mormolava cap a baix i cap amunt. Poc després les portes d'aquell mecanisme s'entreobriren desenvolupant una remor d'onada petiteta: la Susana saltà cap a fora.

—On és el lavabo? —va demanar ella precipitant-se cap a l'apartament i mirant al voltant amb la boca oberta, amb l'ansietat del peix fora de l'aigua. En Gustavo la va encaminar i la Susana es va llançar cap endavant per iniciar la vomitada al vàter amb un impuls visceral tan gran que les contraccions de les vísceres la van obligar a posar-se de genolls. Només es veia la cabellera vermella fent sotrats. Per poder-se agafar amb les mans a l'inodor havia deixat caure al terra una bossa magenta. Vestia amb una samarreta llarga i una faldilla que

també n'era, en les habituals tonalitats nocturnes, i unes vambes vermelles de jugador de bàsquet. En Gustavo tenia la impressió que l'amiga s'escolaria per la canonada i es va agenollar també agafant-la per les aixelles. La Susana s'havia posat un perfum perillós, Poison, el seu preferit. Aquella olor es mesclava amb la pudor del vomitat, carregant l'ambient.

Fou llavors que la Susana es va alçar, murmurant:

—Collons noi, dec haver vomitat fins i tot el meu esquelet...

En Malafaia reia.

—Ja estàs bé? —li va demanar ell mentre els dos seien al terra de mosaic. L'amiga va deixar anar el cap cap enrere, en un esgotament pensatiu. Mirava al voltant com qui vol tornar a situar-se en el món.

—Escolta, Gustavo, qui va escollir aquestes rajoles vermelles? Són una hemorràgia de mal gust...

Ell no va respondre. El rostre se li arrugava amb l'enuig d'aquelles aromes.

—Mira Susana, quan vinguis a vomitar a casa meva com a mínim no et posis aquest perfum.

Ella agitava el cap, arreglant-se els cabells. L'amic s'aixecava i li donava la mà per alçar-se, com fan els futbolistes al terreny de joc.

—Sortim d'aquí, si no vomitaré jo també —va dir ell. I en Gustavo ullava l'inodor, amb el cap tort, abans d'estirar la cadena amb energia. La Susana va agafar la bossa vermella i anaren a la sala. En Malafaia va tenir un gest cavalleresc cedint a la convalescent el puf vermell. Ella es va deixar caure en aquell seient mentre obria els braços i mirava cap al sostre. Ell es va estintolar al terra i l'encarà, tan divertit com intrigat.

—I doncs?

Però la Susana romania en silenci. Continuava mirant el sostre i qualsevol diria que les seves pigues meditaven. En Gustavo va girar el cap: semblava impossible, però l'olor del vomitat s'havia filtrat a la sala. Era una sentor feble, una pallona d'enuig que es posava lleument sobre les coses. L'amiga

es va incorporar al puf i mirava cap al terra: el reu rostre havia canviat cap a l'expressió llunàtica de quan explicava històries. L'arracada del nas i la calavera de l'orella brillaven. Durant uns segons va examinar la bossa vermella que tenia als peus com qui s'organitza les idees. Després va mirar en Gustavo i es va posar a parlar.

Títol original:

Restaurante Canibal

© Gabriel Magalhães, 2014

Autor representat per l'Associação Portuguesa de Escritores (APE)

Director de la col·lecció: Sebastià Bennasar

© de la traducció: Sebastià Bennasar Llobera, 2019

© d'aquesta edició: Pagès Editors, S L, 2020

Sant Salvador, 8 - 25005 Lleida

www.pageseditors.cat

editorial@pageseditors.cat

Primera edició: gener de 2020

ISBN: 978-84-1303-155-2

DL: L 11-2020

Imprès a Arts Gràfiques Bobalà, SL

www.bobala.cat

« imprès a **lleida** »

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra només es pot fer amb l'autorització dels seus titulars, llevat de l'excepció prevista per la llei. Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos, <www.cedro.org>) si necessiteu fotocopiar, escanejar o fer còpies digitals de fragments d'aquesta obra.